

УДК 378:37.013:379.8

DOI 10.31654/2663-4902-2022-PP-3-117-123

Філоненко О. С.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки,
початкової освіти, психології та менеджменту
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
helen-1970@ukr.net
orcid.org/0000-0002-1036-2158

Демченко Н. М.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки,
початкової освіти, психології та менеджменту
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
nata.demchenko2020@gmail.com
orcid.org/0000-0003-1382-0756

Самойленко О. В.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки,
початкової освіти, психології та менеджменту
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
sov-15@ukr.net
orcid.org/0000-0002-2622-3064

**ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ
КАФЕДРИ ПЕДАГОГІКИ НІЖИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ДО ВИХОВНОЇ ПРАКТИКИ В ДИТЯЧИХ ОЗДОРОВЧИХ ТАБОРАХ**

*Підготовка вчителя у системі діяльності Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя відбувається у гармонії з розвитком сучасних світових тенденцій професійної підготовки та вітчизняного, вивіреного історією досвіду. У статті здійснено історико-педагогічний аналіз діяльності кафедри педагогіки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя щодо удосконалення підготовки майбутніх учителів до виховної практики в дитячих оздоровчих таборах. Викладачі кафедри педагогіки виходять із того, що вчитель є визначальною фігурою освітнього процесу, він є носієм змісту педагогічних технологій навчання й виховання та реалізовує програму виховання учнів, забезпечує належні умови розвитку дітей у різноманітних видах діяльності. Протягом більш, ніж 70 років виховна практика розглядається педагогами як потужний засіб для професійної підготовки активного вихователя підростаючого покоління. Проаналізована створена кафедрою цілісна система підготовки до виховної практики в дитячих оздоровчих таборах, яка включає в себе: впровадження в освітній процес теоретичного курсу «Методика виховної роботи в літніх оздоровчих таборах»; проведення інструктивного табірної збору; проведення конкурсу вожатської майстерності; об'єднання зусиль з дитячими оздоровчими закладами, орієнтоване на підготовку студента до виховної роботи в дитячих оздоровчих таборах, що передбачає проведення інструктивно-методичних семінарів, семінарів-практикумів за участю представників дитячих оздоровчих таборів; запропонована кафедрою організація управління практикою з метою вирішення проблем адаптації студентів; професійно-педагогічна відповідність викладацького складу; забезпечення студентів навчально-методичною літературою. Схарактеризовано професійно-педагогічну спроможність викладацького складу кафедри, яка відіграє надзвичайно важливу роль у підготовці студентів до виховної діяльності в дитячих оздоровчих таборах.
Ключові слова: виховна практика, дитячий оздоровчий табір, підготовка майбутніх учителів.*

Постановка проблеми. Одна з найактуальніших проблем педагогіки вищої школи – підготовка майбутніх учителів до професійної діяльності, оскільки від її успішного розв'язання залежить доля розбудови національної системи освіти. Проблема діяльності кафедр педагогіки в структурі вищих педагогічних навчальних закладів є малодослідженою і викликає інтерес із точки зору способів вдосконалення підготовки майбутніх учителів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні проблемі практичної підготовки здобувачів присвячені роботи науковців С. Бажана, Л. Бражник, Ю. Вакулєнко, О. Козлової, О. Лугівської, Н. Онищенко, О. Рублюк, Л. Шульги та інших. У закладах вищої освіти напрацьовується досвід підготовки майбутніх учителів до виховної роботи в дитячих оздоровчих таборах (далі ДОТ). Цій проблемі присвячено роботи Л. Дубровської, Н. Казакової, Л. Пундик, О. Філоненко, С. Цуприк, А. Шевченка, О. Яковлевої та інших.

Кафедри університетів, що здійснюють підготовку здобувачів до виховної роботи в ДОТ мають значні напрацювання, проте історико-педагогічний аналіз їх діяльності не здійснювався.

У статті ставимо за мету здійснити історико-педагогічний аналіз діяльності кафедри педагогіки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя щодо удосконалення підготовки майбутніх учителів до виховної практики в ДОТ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя – один із найстаріших навчальних закладів в Україні. З кожним роком його авторитет зростає тому, що у ньому працює згуртований колектив викладачів, співробітників і студентів, які шанують закладені попередниками традиції й багато роблять для того, щоб вони розвивалися та збагачувалися.

Серед таких традицій чільне місце займає підготовка студентів до практичної діяльності в закладах оздоровлення та відпочинку для дітей в літній період. Великий досвід у цьому питанні має, зокрема кафедра педагогіки (з 2022 року кафедра педагогіки, початкової освіти, психології та менеджменту), Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. На кафедрі вже більше 70-ти років поспіль викладачі продуктивно займаються підготовкою майбутніх учителів до виховної роботи в ДОТ. Виховна практика розглядається ними як потужний засіб для професійної підготовки активного вихователя підростаючого покоління.

Потреба в забезпеченні освітнього й виховного впливу на учнів протягом літніх канікул завжди вимагала підготовлених до виховної роботи педагогічних кадрів. У 50–60-х роках ХХ ст. у Ніжинському державному педагогічному інституті ім. М. В. Гоголя викладачі кафедри педагогіки та психології спрямовували свою діяльність на активний розвиток змісту, форм і методів підготовки майбутніх учителів до виховної роботи в ДОТ, яка визначалася керівними документами в галузі підготовки педагогічних кадрів та в галузі організації оздоровлення та відпочинку дітей під час літніх канікул. Ефективною формою був 3–6 денний інструктивний табір, де студенти в умовах, наближених до реальних, займалися всіма видами діяльності літньої практики: проведенням загального збору, туристичного походу, організацією вогнища, карнавалу, екскурсій, проведенням зарядки, підготовкою та прийомом нормативів ГПО, проведенням спортивних змагань тощо [4].

У 70–80-х роках ХХ ст. діяльність вищих педагогічних навчальних закладів України у підготовці студентів до виховної роботи в ДОТ характеризується підвищенням науково-методичного рівня. Цьому сприяла активізація уваги вчених, які досліджували проблему організації роботи з дітьми в літній період та використання педагогічної практики в оздоровчих таборах у підготовці вчителя – вихователя підростаючого покоління.

Починаючи з 70-х років і до кінця 90-х років ХХ ст. організація й проведення однотижневого інструктивного табірної збору визначалася навчальними планами педінститутів [1; 2]. Така форма підготовки студентів до роботи в ДОТ розглядалась викладачами кафедри як логічне продовження теоретичної підготовки студентів та сприяла вирішенню таких завдань: визначає рівень готовності студентів до роботи з дітьми; на основі наявних знань, практичних умінь і навичок студентів у процесі комплексної ділової гри моделює ключові аспекти діяльності ДОТ; в умовах,

наближених до реальних, студенти відпрацьовують прийоми роботи з дітьми, навчаються конкретних методик організації життєдіяльності тимчасового дитячого колективу. Колектив кафедри оцінював інструктивний табірний збір як найбільш ефективну форму підготовки майбутніх вожатих.»»

У кінці 90-х років ХХ ст. колективом кафедри педагогіки розроблено й впроваджено в освітній процес теоретичний курс «Методика виховної роботи в літніх оздоровчих таборах», який став основою підготовки студентів до практики. Прерогатива в підготовці майбутніх учителів до виховної практики вбачається в самому розумінні студентами її змісту, без чого вони не зможуть повноцінно реалізувати мету й завдання оздоровчо-виховного процесу в ДОТ. Тому викладачі кафедри під час занять звертають увагу на осмислення студентами власної діяльності. Важливе значення надається особистісній підготовці студентів: розвитку пізнавальної діяльності, емоційної сфери, психологічної налаштованості на роботу з дітьми в умовах літнього відпочинку, оскільки зацікавити дітей здатна тільки творча, активна особистість.

Підсумково-заліковим звітом про результати виконаної студентами навчальної програми на підготовчому етапі до літньої виховної практики був запропонований у 2006 році колективом кафедри експериментальний варіант проведення конкурсу вожатської майстерності у формі ділової гри-змагання «Калейдоскоп табірних справ». Завдання конкурсу вожатської майстерності: ігрове моделювання ситуацій, що наближені до реального літнього відпочинку дітей в оздоровчо-виховному закладі; створення сприятливої тренінгової атмосфери для актуалізації знань і вмінь, набутих у межах вивчення курсу «Методика виховної роботи в дитячих літніх оздоровчих таборах»; перевірка практичної готовності студентів до літньої виховної практики.

Конкурс вожатської майстерності дає можливість проявити свою творчу індивідуальність, талант, своєрідність вожатської діяльності.

Стратегічно важливою умовою для проведення конкурсу вожатської майстерності є залучення до нього всіх студентів III курсу, хто готується до практики [5].

Починаючи з 2010 року і до сьогодні кафедра педагогіки, відділ практики університету працюють над об'єднанням зусиль з дитячими оздоровчими закладами, орієнтоване на підготовку студента до виховної роботи в ДОТ. Важливим є те, що в період підготовки студентів до роботи в ДОТ звертається увага саме на той зміст навчання, який необхідний конкретному ДОТ. У зв'язку з цим, вся договірна кампанія та розподіл студентів на практику проходять до початку вивчення спецкурсу «Методика виховної роботи в ДОТ». При укладанні договорів з керівництвом ДОТ з'ясовуються всі вимоги, які ставить табір до Університету. Це дає можливість організувати навчання з урахуванням специфіки ДОТ, знайомить студентів із традиціями виховної роботи конкретного табору.

Інструктивно-методичні семінари за участю представників ДОТ створюють можливість зорієнтувати студента на роботу в конкретному таборі, познайомити його з умовами роботи, виховною системою закладу, вимогами до вожатого. Студенти заздалегідь отримують творчі завдання, виконання яких полегшує підготовку до проведення виховних заходів із дітьми (скласти сценарій вечора знайомств у загоні, скласти сценарій одного із загонових заходів тощо). Така робота багато років поспіль проводилась разом із представниками бази практики ДОТ «Гренада» (Херсонська область, Генічеський район, село Стрілкове). Відповідальні за підбір педагогічних кадрів, фахівці з досвідом роботи в дитячих таборах під час проведення таких навчальних занять ставили наступні завдання: сприяти формуванню професійних знань, умінь і навичок вожатської роботи із загonom в період табірної зміни; формувати у вожатих і педагогів цілісне уявлення про соціальну систему, що сприяє самопізнанню, саморозвитку, самореалізації дітей і підлітків в умовах дитячого літнього табору; познайомити майбутніх вожатих із методикою проведення масових заходів і загонових справ, із формами індивідуальної роботи з дітьми; розвивати вміння організації педагогічної діяльності: ставити педагогічну мету, шукати шляхи досягнення поставленої мети, доводити справу до кінця, аналізувати результат діяльності; сприяти розвитку творчого потенціалу майбутніх вожатих, інтересу до творчої діяльності.

Важливою умовою є проведення лабораторних занять спецкурсу «Методика виховної роботи в ДОТ» й інструктивно-методичних семінарів в однаковий термін. Важливо, що студентам пропонуються два варіанти проведення таких семінарів: в університеті або на обраній базі табору.

На інструктивно-методичних семінарах в університеті студенти мають можливість з'ясувати всі питання, які їх цікавлять: про базу майбутньої практики, орієнтовний план виховної роботи, маршрут, за яким найкраще доїхати до табору, умови проживання дітей і вожатих в таборі, отримують завдання, які необхідно виконати до приїзду в табір.

Іншим видом знайомства з майбутньою базою практики є семінари, які проводяться спільно з педагогічним колективом дитячого табору безпосередньо на території табору. Семінар може тривати 1–2 дні та проводиться згідно визначеної програми. Наведемо приклад семінару для вожатих Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, який організовувався в дитячому оздоровчому комплексі «Джерело» (Київська обл., смт Буча) в 2011 році. Метою семінару було визначення рівня готовності студентів до практики, установлення рівня психологічної готовності до роботи з дітьми й відповідальності за життя та здоров'я дітей, попередній розподіл вожатих за віковими групами дітей.

Цей вид діяльності, як правило, подобається студентам, оскільки відкриває можливість підготуватися до роботи вожатого згідно вимог табору, в якому буде проходити виховна практика, і полегшує адаптаційний процес та майбутню практичну виховну діяльність студента-практиканта.

Вирішенню проблем адаптації, сприяла запропонована кафедрою організація управління практикою:

- викладач-методист кафедри педагогіки повинен більше часу знаходитися в ДОТ (робота на штатних посадах старшого вихователя або методиста);
- створення при кафедрі педагогіки консультативних пунктів для студентів-практикантів протягом літньої педагогічної практики. За контактними телефонами при виникненні складних ситуацій студенти можуть проконсультуватися з викладачами кафедри;
- залучення до керування практикою студентів-консультантів (це студенти старших курсів, які виконали завдання такого виду практики на «відмінно»). Студенти-консультанти повинні бути забезпечені сучасною методичною та довідковою літературою [6].

Позитивним досвідом у підготовці майбутніх учителів до виховної роботи в ДОТ стало проведення семінару-практикуму «Люди літа або сучасний вожатий». Така робота проходила у травні 2014–2018 років. Організований семінар-практикум директором позаміського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку «Зміна» С. А. Вишневським разом із відділом практики НДУ імені Миколи Гоголя (завідувач О. С. Філоненко). Автор і ведучий семінару-практикуму – кандидат педагогічних наук, доцент ХНПУ ім. Г. Сковороди, член Ліги композиторів України, поет, ігромайстер, тренер ігрової майстерності Микола Миколайович Шуть. Семінар об'єднав студентів, майбутніх вожатих 7-ми навчальних закладів: Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка, Житомирського державного університету ім. І. Франка, Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, Прилуцького гуманітарно-педагогічного коледжу імені І. Я. Франка, Бродівського педагогічного коледжу імені Маркіяна Шашкевича, керівників дитячих гуртів м. Мар'їнки Донецької області.

Студентам була представлена динамічна система розвитку особистості вожатого протягом табірної зміни. Микола Шуть презентував авторські ігри на згуртованість, ошасливлення, представив власні хородекламації. Наші студенти з величезним інтересом брали участь у практикумі, вчилися новим іграм для того, щоб улітку зустрітися з дітьми та забезпечити їм здоровий, корисний і цікавий відпочинок.

Вважаємо за потрібне наголосити на тому, що надзвичайно важливу роль у підготовці студентів до виховної діяльності в ДОТ відіграє професійно-педагогічна спроможність викладацького складу яка характеризується сукупністю великої кількості ознак, а саме: володіння теорією, пов'язаною з оптимальною організацією

літнього відпочинку дітей та підлітків; володіння мистецтвом управління життєдіяльністю дітей та підлітків в ДОТ; методична підготовленість до проведення занять зі студентами з «Методики виховної роботи в ДОТ» та проведення літньої виховної практики; бажання націлювати студентів творчо підходити до проектування та реалізації програм літнього відпочинку підростаючого покоління; участь у наукових конференціях, семінарах, на яких розглядаються проблеми літнього оздоровлення та відпочинку дітей; опублікування матеріалів із власного або знайомого досвіду продуктивного удосконалення літньої виховної практики майбутніх учителів у збірниках наукових праць, матеріалів конференцій, у педагогічній пресі.

Викладачі кафедри педагогіки НДУ імені Миколи Гоголя повною мірою відповідають вищезазначеним характеристикам, мають великий досвід діяльності в літніх оздоровчих таборах, працювали на посадах заступників директорів із виховної роботи, старших вихователів, вихователів, володіють глибокими теоретичними та практичними знаннями. За тривалу історію діяльності кафедри підготовку студентів до виховної роботи в ДОТ здійснювали Є. І. Коваленко, Т. Д. Пінчук, Ю. В. Чернов, Н. І. Яковець, С. В. Тезікова, В. М. Солова, А. І. Конончук, Н. П. Пихтіна, Л. О. Дубровська, О. С. Філоненко, М. О. Шевчук, О. В. Аніщенко, В. Л. Дубровський, Т. В. Гордієнко, О. А. Лавріненко, О. А. Осаволюк, В. В. Ковнер, О. В. Великанов.

Важливим засобом ефективної самостійної підготовки та проведення виховної практики в ДОТ викладачі кафедри вважають забезпечення студентів навчально-методичною літературою, над створенням якої вони працюють творчо, враховуючи свій власний практичний досвід.

Так у 1997 році під керівництвом завідувача кафедри, кандидата педагогічних наук, професора Євгенії Іванівни Коваленко було підготовлено навчальний посібник «Методика роботи в літньому оздоровчому таборі». Це був перший в Україні посібник, орієнтований на підготовку майбутніх учителів до виховної роботи в дитячих оздоровчих таборах та рекомендований Міністерством освіти України як навчальний посібник [3].

Крім того викладачами кафедри підготовлено: методичні рекомендації студентам-практикантам, вожатим, вихователям «Педагогіка літнього оздоровчого табору» (2000 р.), навчально-методичний посібник у II-х ч. «Сонячне літо в таборі» (2005 р.), навчально-методичний посібник «Марафон дитячого дозвілля» (2007 р.), навчально-методичний посібник «Швидше! Дужче! Вище!» (2008 р.), навчально-методичний посібник «Педагогіка літнього оздоровчого табору» (2009 р.), методичний посібник «Літо скликає друзів» (2011 р.), навчально-методичний посібник «Методика виховної роботи в літніх оздоровчих таборах» (2012 р.), навчальний посібник «Проект – рух вперед! (Новий погляд на організацію літнього відпочинку дітей)» (2013 р.), методичні рекомендації «Організація виховної практики студентів у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» (2014 р.), навчально-методичний посібник «Табір з денним перебуванням: відпочинок і виховання» (2016 р.), навчально-методичний посібник «Організація літнього відпочинку молодших школярів» (2016 р.), методичні рекомендації «Виховна практика студентів у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку – організація та проведення» (2020 р.), навчально-методичний посібник «Методика виховної роботи в літніх оздоровчих таборах» (2021 р.).

Підготовлені викладачами кафедри педагогіки посібники сприяють усвідомленню майбутніми педагогами сутності та специфіки роботи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку; ознайомленню майбутніх учителів з психолого-педагогічними основами роботи з тимчасовим дитячим колективом; засвоєнню основ організації оздоровчо-виховного процесу в умовах табору; оволодінню системою колективного планування роботи дитячого колективу; ознайомленню з системою самоврядування в житті тимчасового колективу; організації ігрової та спортивно-оздоровчої роботи в умовах табору.

З гордістю відзначаємо, що бази виховної практики характеризуються широкою географією. Студентів Ніжинського вишу запрошували до співпраці директори МДЦ «Артек» (сmt. Гурзуф), ДОТ імені Володі Дубініна, дитячого пансіонату «Чайка», ДОТ «Кастель» (пізніше «Берег») – м. Алушта (АР Крим); бази відпочинку «Сосновий бір», ДОТ «Лісовий», ДОТ «Джерело», ДОК «Антей», дитячого санаторію «Ялинка», ДОТ

«Зміна» – Київська обл.; бази відпочинку «Мрія» – м.Одеса; ДОТ «Електронік», ДОТ «Деснянка», ДОТ «Барвінок», ДОТ «Юний хімік», ДОТ імені Якова Батьока – Чернігівська обл.; ДОТ «Гренада» – Херсонська обл.; ДОТ «Перлина» – Миколаївська обл.

Висновки. Підготовка студентів кафедрою педагогіки до виховної роботи в ДОТ включає два періоди: радянський і сучасний (з 1991 року до теперішнього часу), протягом яких дитячий оздоровчий табір визначається для майбутнього вчителя не тільки місцем проходження практики, але й могутнім фактором його виховання та професійного становлення.

Для успішного її проходження викладачами кафедри створена цілісна система підготовки до неї, яка включає в себе: впровадження в освітній процес теоретичного курсу «Методика виховної роботи в літніх оздоровчих таборах»; проведення інструктивного табірному збору; проведення конкурсу вожатської майстерності; об'єднання зусиль з дитячими оздоровчими закладами, орієнтоване на підготовку студента до виховної роботи в ДОТ, що передбачає проведення інструктивно-методичних семінарів, семінарів-практикумів за участю представників ДОТ; запропонована кафедрою організація управління практикою з метою вирішення проблем адаптації студентів; професійно-педагогічна відповідність викладацького складу; забезпечення студентів навчально-методичною літературою.

Активний розвиток та удосконалення науково-методичного рівня підготовки майбутніх учителів до виховної роботи в ДОТ викладачами кафедри педагогіки створив можливість забезпечувати змістовний літній відпочинок дітей більш ніж у 20-ти дитячих закладах оздоровлення та відпочинку України та славити добре ім'я Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Література

1. Державний архів Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Оп. 2а постійного зберігання. Спр. 5635. Навчальні плани педагогічних інститутів на 1976–1977 н.р., 40 арк.
2. Державний архів Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Оп. 2а постійного зберігання. Спр. 6302. Навчальні плани педагогічних інститутів на 1985–1986 н.р., 36 арк.
3. Коваленко Є. І., Конончук А. І., Пінчук І. М., Солова В. М. Методика роботи в літньому оздоровчому таборі: навч. посібн. Київ: ІЗМН, 1997. 280 с.
4. Методичні матеріали до проведення педагогічної практики студентів. Ніжин: НДПІ, 1968. 39 с.
5. Пихтіна Н. П., Солова В. М., Яковець Н. І. Конкурс вожатської майстерності: метод. рекомендації. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2006. 34 с.
6. Філоненко О. С. Особливості соціально-психологічної адаптації студента-практиканта у дитячому оздоровчому таборі. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць*. Київ; Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2012. Вип. 30. С. 476–480.

References

1. Derzhavnyj arkhiv Nizhyns'koho derzhavnoho universytetu imeni Mykoly Hoholia. Op. 2a postijnoho zberihannia. Spr. 5635. Navchal'ni plany pedahohichnykh instytutiv na 1976–1977 n.r., 40 ark. [State Archive of Mykola Gogol Nizhyn State University. Op. 2a permanent storage. Spr. 5635. Educational plans of pedagogical institutes for 1976–1977, 40 sheets] [in Ukrainian].
2. Derzhavnyj arkhiv Nizhyns'koho derzhavnoho universytetu imeni Mykoly Hoholia. Op. 2a postijnoho zberihannia. Spr. 6302. Navchal'ni plany pedahohichnykh instytutiv na 1985–1986 n.r., 36 ark. [State Archive of Mykola Gogol Nizhyn State University. Op. 2a permanent storage. Spr. 6302. Educational plans of pedagogical institutes for 1985–1986, 36 sheets] [in Ukrainian].
3. Kovalenko, Ye.I., Kononchuk, A.I., Pinchuk, I.M. & Solova, V.M. (1997). *Metodyka roboty v litn'omu ozdorovchomu tabori* [Methods of work in a summer health camp]. Kyiv: IZMN [in Ukrainian].
4. *Metodychni materialy do provedennia pedahohichnoi praktyky studentiv* [Methodical materials for the pedagogical practice of students]. (1968). Nizhyn: NDPI [in Ukrainian].

5. Pykhtina, N.P., Solova, V.M. & Yakovets, N.I. (2006). *Konkurs vozhat's'koi majsternosti* [Competition of shepherding skills]. Nizhyn: NDU im. M. Hoholia [in Ukrainian].

6. Filonenko, O.S. (2012). Osoblyvosti sotsial'no-psykholohichnoi adaptatsii studenta-praktykanta u dytiachomu ozdorovchomu tabori [Peculiarities of social and psychological adaptation of a student intern in a children's health camp]. *Suchasni informatsijni tekhnologii ta innovatsijni metodyky navchannia u pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy – Modern information technologies and innovative teaching methods in training specialists: methodology, theory, experience, problems*, 30, 476–480. Kyiv; Vinnytsia: TOV firma «Planer» [in Ukrainian].

Filonenko O.

Candidate of Science in Pedagogics, Associate Professor at Pedagogics, Primary Education, Psychology and Management of Nizhyn Mykola Gogol State University
helen-1970@ukr.net
orcid.org/0000-0002-1036-2158

Demchenko N.

Candidate of Science in Pedagogics, Associate Professor at Pedagogics, Primary Education, Psychology and Management of Nizhyn Mykola Gogol State University
nata.demchenko2020@gmail.com
orcid.org/0000-0003-1382-0756

Samoilenko O.

Candidate of Science in Pedagogics, Associate Professor at Pedagogics, Primary Education, Psychology and Management of Nizhyn Mykola Gogol State University
sov-15@ukr.net
orcid/0000-0002-2622-3064

HISTORICAL AND PEDAGOGICAL ANALYSIS OF THE ACTIVITY OF THE DEPARTMENT OF PEDAGOGY OF NIZHYN MYKOLA GOGOL STATE UNIVERSITY IN PREPARATION OF FUTURE TEACHERS FOR EDUCATIONAL PRACTICE IN SUMMER CAMPS

Teacher training in the activity system of Nizhyn Mykola Gogol State University takes place in harmony with the development of modern world trends in professional training and domestic experience proven by history.

In the article, historical and pedagogical analysis of the activity of the Department of Pedagogy of Nizhyn Mykola Gogol State University regarding the improvement of the future teachers' training for educational practice in summer camps is carried out. The teachers of the Department of Pedagogy claim that the teacher is a defining figure of the educational process, they are the carrier of the content of pedagogical technologies for education and nurture as well as they implement the program of nurture of students and provide proper conditions for the development of children in various types of activities. For more than 70 years, educational practice has been considered by teachers as a powerful tool for professional training of an active educator of the younger generation.

An integral system of preparation for it, created by the department, is analyzed. It includes: the implementation of the theoretical course "Methodology of Educational Work in Summer Camps" into the educational process; conducting an instructional camp meeting; conducting a competition of counselor skills; joint efforts with children's health facilities, focused on preparing students for educational work in summer camps, which involves holding instructional and methodological seminars and workshops-seminars with the participation of representatives of summer camps; organization of practice management is proposed by the Department in order to solve problems of student adaptation; professional and pedagogical suitability of the teaching staff; providing students with educational and methodological literature.

The professional and pedagogical capacity of the teaching staff of the Department, which plays an extremely important role in preparing students for educational activities in summer camps, is characterized.

Key words: educational practice, summer camp, training of future teachers